

Hoe zou je het voorbijsnellende landschap beschrijven? De snelheid van de trein, hoe maakte die zich voelbaar in de coupé? Welke kleur had de bekleding van de stoelen? Gestold bloed, of iets donkerder nog? Koffie, leer, de warmte van een groep mensen in een kleine ruimte: hoe lieten die geuren zich omschrijven zonder het gebruik van clichés? Tegenover mij zat Nick, verdiept in een boek, echte of gespeelde concentratie? Indien niet gespeeld, hoe je frustratie te verwoorden doordat je die concentratie zelf niet kon opbrengen?

Ik hield de pen tegen mijn lippen. Op mijn knie lag een notitieboek opengeslagen op een vrijwel lege pagina. De komende week zou waarschijnlijk geen gelegenheid bieden, dus wilde ik de reis gebruiken om te schrijven.

Het doel dat ik me had gesteld was even simpel als complex: mijn ervaringen weergeven in woorden. De zin zelf was welhaast onverenigbaar tegenstrijdig. Woorden en zintuigen werkten op totaal andere niveaus. Maar dat was niet eens de voornaamste hindernis. Als ik mijn blik concentreerde, dwaalde mijn geest al na een paar zinnen naar gefantaseerd terrein. Voortdurend trad mijn verbeelding buiten de paden

van de werkelijkheid, waardoor het weergeven van het echte steeds verder buiten mijn bereik leek te raken. Hoe ik het landschap zou beschrijven? Waarschijnlijk niet.

Nick klapte zijn boek dicht en legde het op het smalle tafeltje onder het raam. Alsof dit een teken was begon de trein af te remmen. Ik wiebelde de pen heen en weer tussen mijn duim en middelvinger en zag langzaam een klein station in beeld komen. Eerst verlaten meters perron, daarna een stationsgebouw, zo klein dat het haast niet meer dan versiering kon zijn.

‘Doe hem.’ Nick wees.

Tegen een deurlijst naar wie weet wat voor minuscule ruimte leunde een dikbuikig type, ronde hondenkop, geruit jasje over een simpel wit hemd met ronde boord, grijswitte bakkebaarden groeiden over in een slordig baardje. Hij zag eruit alsof hij daar al heel lang stond te wachten. Ik stak de pen in de ringband.

‘Gepensioneerde meloenverbouwer, oorspronkelijk uit Buenos Aires. Werd verliefd op een Franse toerist, circa 1964. Alles verkocht en met haar mee teruggereisd. Hier onsuccesvol als zakenman, worstelde jarenlang met de taal en cultuur, niet in staat voor nageslacht te zorgen. Alcohol, toen scheiding, meer alcohol, één keer per maand een bezoek aan een dame van zekere zeden waar hij zich bitter voor schaamt. Komt nu iedere dag naar het station in de bizarre maar hardnekkige hoop dat zijn Franse toeristje ooit zal terugkeren in dit gat, precies zoals ze eruitzag circa 1964.’

Nick lachte uitbundig en luid. Hij zette zijn plezier kracht bij door met zijn hoofd te schudden en met zijn voeten te trappelen, meer voor mij dan voor zichzelf. Niet dat ik hem

dat ooit zou vertellen, maar ik zag het als de rol die we voor elkaar speelden: ik de verteller, Nick het waarderende publiek.

‘O man, hoe verzin je het. Je schrijft dit soort dingen toch wel op, hoop ik?’

Ik hield het notitieboek omhoog.

De trein kwam in beweging, maakte vaart en even later snelde het landschap weer voorbij.

‘Over een uurtje zijn we er,’ zei hij. Hij begon met zijn handen op zijn dijbenen te trommelen en neuriede een onbestemde melodie. Ik keek op. ‘Sorry.’

Ik had een idee voor een verhaal over een man die in zijn omgeving tal van onverklaarbare sterfgevallen meemaakt. Onverklaarbaar althans tot hij zichzelf gaat zien als de oorzaak.

‘Hé, jullie zijn toch ook Nederlands toch?’ zei Nick.

‘Toch wel,’ klonk een plagerige stem.

‘Ja, ik zag jullie instappen op Centraal. Wij gaan naar Saint-Honoré. En jullie?’

Onduidelijk gesmiepel aan de andere kant van het gangpad. Ik boog me dieper over de pagina.

‘Jullie hoeven het niet te zeggen als je niet wil, hoor. Ik ben Nick trouwens. Dat is Dom.’

‘Hij ziet er niet dom uit,’ zei een van hen. De ander proestte.

Oké, ik moest dus wel meedoen aan dit nutteloze gesprekje. Twee meisjes staken beurtelings hun hand naar me op. Ze waren allebei begin twintig, hadden allebei sluik blond haar en parelwitte glimlachjes, helemaal de backpackende studentes.

Ik glimlachte beleefd en wuifde. ‘Het is eigenlijk Dominic.’

‘Domme Nick?’ Ze giechelden.

‘Hé, als jullie ook naar Saint-Honoré gaan, kunnen we misschien een keer wat drinken.’

Mijn pen drukte hard op het papier, er vormde zich een zwart gat van inkt. Werd ik er maar in weggezogen.

We kwamen aan met een groep van vijftig man. Nederlanders, Duitsers, Britten. Het uitgelaten gepraat, gejoel en gezang deden me in mezelf keren. Iedereen leek vastbesloten in een goed humeur te zijn en dat ook voortdurend te laten horen. Nick leek zich nergens aan te storen. Waar ik in een stil hoekje wilde gaan zitten, leek Nick zich juist te laven aan de anderen, het enige individu in een massa van gezichtsloos lawaai.

De volmaakt ongeïnteresseerde chauffeur opende de bagagevakken onder in de bus en begon rolkoffers en weekendtassen op het asfalt te gooien.

‘Die ene vond jou leuk,’ zei Nick.

Ik ging hier niet op in. ‘Welke?’ O, ik ging er dus wel op in.

‘Die met de blauwe oogschaduw. Hoe heette ze nou, Marlie? Marleen?’

Mijn rugzak vloog voorbij en ik kon hem net grijpen voor hij werd verpletterd door een koffer zo groot als een grafkist.

De camping was een verzameling slordig aangelegde asfaltpaadjes, kronkelende coniferenheggen, een kantine die ’s avonds tot disco werd omgebouwd, permanent volgestouw-

de afvalbakken en vooral veel geel en bruin gras, behalve op plekken waar geen gras meer wilde groeien, doodgetrapt door generaties buitenlandse studenten.

‘Wat ik net bedenk,’ zei Nick.

‘Ik kom een haring tekort.’

‘Voor iemand die zo ontzettend om zich heen kijkt als jij, zie je echt heel weinig.’

‘Ik zie het gewoon niet als meisjes mij leuk vinden.’

Ik kwam overeind, de rubberhamer in mijn bungelende rechterhand. Aan de andere kant van het pad was een groep Duitse jongens bezig een toren te bouwen van lege bierkratten, de meeste wankelden erger dan de toren. Het was kwart over drie ’s middags.

Nick hurkte en rommelde in de lange smalle tas aan zijn voeten.

‘Laten we een wandeling maken of zo.’

‘Een wandeling? Waar wil je naartoe dan?’ Hij spreidde zijn armen en draaide ze in een halve cirkel. ‘Er is hier helemaal niks.’

‘Er is toch wel een dorpje in de buurt.’

Hij gooide de haring naar me toe. ‘Goed. Maar even voor de duidelijkheid: wie heeft deze week de leiding?’

‘Jij.’

‘En wie heeft ook alweer gezegd dat hij op zich wel openstond voor het echte leven? Eventueel? Als het niet ten koste ging van het schrijven? En als we niet te laat naar bed hoefden? En al dat soort bijzinnen?’

Ik grinnikte en stak mijn hand op. ‘Hier.’

‘Als dat maar duidelijk is.’

De laatste haring ging de grond in.

Tijdens de busreis van het treinstation naar de camping had ik nauwelijks uit het raam gekeken. De moed zonk me in de schoenen toen na een paar kilometer wandelen bleek dat de omgeving bestond uit niets dan stoffig zand en weilanden. Ik begon te vrezen dat we waren terechtgekomen in een geïsoleerd clichébeeld van het Franse platteland, de studentenkolonie bewust zo ver mogelijk afgezonderd van de bewoonde wereld.

De zon was over zijn hoogtepunt heen, toch was de hitte drukkend. We dronken voortdurend water. Zelfs Nick zei niet veel. Ik wilde net voorstellen dan maar rechtsomkeert te maken toen ik een verzameling daken in het oog kreeg.

Ook toen ik met mijn ouders op vakantie door dit soort dorpjes kwam, waren ze verlaten. Alsof er een voor buitenstaanders onhoorbaar luchtalarm werd afgegeven, ruim op tijd, als de toeristen nog op kilometers afstand waren, zodat de bewoners alle gelegenheid hadden hun huizen in te vluchten, deuren, ramen en luiken te sluiten en zo een algehele indruk van verlatenheid te wekken. Een traditie die ook nu nog in ere werd gehouden. Straatje na schuin aflopend straatje verzakkende huizen. Af en toe een wegvluchtende kat.

We gingen een hoek om en daar, plotseling, als een sidderende fata morgana in de woestijn van het dorp: een Carrefour. 'Fijn. Kunnen we meteen de eerste levensbehoeften inslaan,' zei Nick.

Ik protesteerde niet: alles om maar uit die hitte te raken. We stapten de airconditioning in en sloten gelukkig de ogen. Het meisje aan de enige bemande kassa zag het en lachte. Aangemoedigd door mijn vermeende succes met het meisje in de trein stak ik mijn hand naar haar op. Maar ze keek al niet meer.

Nick greep een roestig mandje van de stapel en we begonnen de smalle volgestouwde schappen te verkennen. We waren de enige klanten. De achterste wand van de zaak bestond uit louter koelkasten. Pizza's, ijs, gekoeld bier: men was ingericht op studentenverkeer. Een kille zucht droogde in één keer het zweet op mijn lichaam. Ik greep twee gekoelde six-packs en legde ze in de mand die Nick naar me uitstak.

Terwijl het meisje onze boodschappen van de band pakte en scande leunde Nick op de plastic counter en lachte zijn brede glimlach. Toen hij het gevraagde bedrag had overhandigd aan de caissière, die inmiddels verlegen teruglachte, zei hij: 'Bonjour!'

'Bonjour.'

'Do you speak English?' Na een korte blik op het naamkaartje op haar borst: 'Angelique?'

'A little bit, un peu,' zei ze. Haar lach liet nu alle voorzichtigheid varen. Ik besloot maar eens te kijken naar de chocoladerepen naast de lopende band. Best een uitgebreid assortiment voor zo'n relatief kleine supermarkt.

'My friend and I are looking for some entertainment.' In de stilte klonk alleen het zoemen van de koelwand.

'You are staying at the camping?' Een verrukkelijke Franse nadruk op de laatste klemtoon. 'No entertainment there?'

Nick knikte naar mij, wenkbrauwen opgetrokken: hij vindt van niet.

Ik trok een vies gezicht. 'Seulement bière.'

Wat zeiden haar ogen terwijl ze ons een voor een opnam? De toon van haar stem toen ze vroeg: 'Do you like classical music?', hoe diende die te worden geïnterpreteerd? Hoe beschreef je het heen en weer wiegen van haar kont toen ze

naar een mededelingenbord liep? De vergeelde, omgekrulde berichten die pianoles of een tuinameublement aanboden, de vermiste huisdieren, de annonces van kerkdiensten, welke woorden gebruikte je om aan te geven hoe melancholiek dit stemde zonder melodramatisch te worden?

Ze trok een kaartje onder de punaise vandaan. Nick nam het aan zonder te kijken.

‘Merci,’ zei hij en gaf het aan mij. Een naam en een adres. En een woord. Chanteuse.

‘Qu’est-ce que c’est?’ vroeg ik.

‘Entertainment,’ zei het meisje.

We gingen niet meteen dezelfde dag, zei Nick. Het was al een beetje apart dat we het terrein hadden verlaten. Zo’n eerste middag en avond zetten meteen de toon. Als we ons nu al van de anderen afzonderden, was de week al zo goed als verkloot. We moesten aansluiting zoeken, assimileren.

Ik deed een oprechte poging. Soms zeg ik tegen mezelf dat ik een poging doe, al weet ik van tevoren dat het niks wordt. Maar die avond zette ik echt mijn meest sociale gezicht op. Nick stelde me voor aan een paar jongens uit Oxford, geen idee wanneer hij kans had gezien om ze te leren kennen, en ik probeerde hun gesprek te volgen. Tenminste, totdat het kabaal van de stereo en de andere gesprekken, het waterige bier en mijn gebrek aan interesse mijn blik deden afdwalen naar een of andere innerlijke verte. Ik bleef bij Nick in de buurt en dronk mijn bier, ik knikte als iemand om een mening vroeg en hoopte dat mijn volslagen gebrek aan gespreksmateriaal niet te zeer in het oog liep.

Om elf uur schreeuwde ik in zijn oor dat ik vast naar de

tent ging. Hij legde een arm om mijn schouder, keek me kort aan en riep: ‘Weet je het zeker?’

‘Ja, ik denk dat ik nog even ga schrijven.’

Mijn vertrek mocht kennelijk niet onopgemerkt blijven. Om me heen werd geschreeuwd, mensen trokken aan mijn armen. Een lolbroek gooide een plastic beker met een restje bier naar mijn hoofd. ‘Leaving already!’ riep er eentje, wijzend naar mij. Niet als vraag, maar als constatering. ‘No, my friend is going to write! He’s a writer!’ riep Nick. ‘One day he’ll be famous!’

Ik knikte mijn dankbaarheid en maakte me op om waardig de aftocht te blazen. Maar Nick wees naar de jongen naast hem: ‘Doe Dieter!’

Dieter was een van de wankelende Duitsers. Hij had een overbite en een indrukwekkend arsenaal gore moppen. Zijn rode wangen leken met uitlopende make-up bestreken. Zijn mollige figuur was duidelijk zichtbaar in het van zweet en bier doordrenkte Bayern-shirt.

Nick hief zijn handen en vroeg om stilte. Zelfs de muziek leek te worden gedempt.

‘Jongens, let op!’ schalde hij. ‘Mijn vriend Dom kan gezichten lezen!’

Alle hoofden draaiden mijn kant op. Een overdosis oogwit. Ik zette mijn tanden op elkaar en schudde mijn hoofd, met mijn handen geheven smeekte ik hem niet verder aan te dringen. Maar Nick knikte gretig, ogen groot: toe dan, doe dan! Men begon Dieters naam te scanderen. Er was geen ont-komen aan. Ik deed alsof ik de Duitser bestudeerde, kneep mijn ogen sinister toe en begon.

‘Geboren in een trein tijdens een sneeuwstorm. Opge-

groeid met het idee dat hij een meisje was. Op zijn veertiende betraapt in het ondergoed van zijn oudere zus. Om flatje en studie te betalen was hij onder andere voorproever voor de maffia en kerstboomverpakker in een tuincentrum. Tegen vrienden zegt hij dat videogames, drinken en wijven zijn hobby's zijn,' er werd gejoeld, 'maar zijn echte passies zijn bonsai en het leven en werk van Céline Dion.'

Gejuich en applaus. Dieter werd op de schouders geslagen, terwijl verbazing een plek zocht in zijn bezopen gezicht. Mijn loon bestond uit opnieuw een plons bier tegen mijn hoofd. Ik stak mijn hand op naar Nick en draaide me om. Er werd aan me gesjord en getrokken, iemand riep: 'Karl! Do Karl!' Maar wat mij betreft was de avond voorbij.

Hoe achterlijk ik mijn besluit ook vond, ik hield me eraan. Het was volslagen zinloos te proberen nu te gaan slapen, laat staan te schrijven, dat wist ik natuurlijk zelf ook wel. Voor de vorm schreef ik een paar regels, in kleermakerszit, het blok op mijn knie, zaklantaarn tussen hoofd en schouder geklemd. Het ging nergens over. Ik borg de boel op en ging liggen.

Tot drie uur in de ochtend zag ik ieder kwartier. Ieder kwartier opnieuw vroeg ik me af waarom ik niet gewoon naar buiten kroop om me bij het feest aan te sluiten. Het was niet dat het ver lopen was: aan de herrie te horen was het bacchanaal verplaatst van de disco naar de tent van de Duitsers. En de wc was kennelijk nog dichterbij. Eén keer hoorde ik hol gekletter tegen de zijkant van de tent.

Ga toch naar buiten, jongen, zei mijn hoofd. Maar nee, het voelde goed om te blijven liggen en mezelf te beschouwen als een uitzondering. Als een *verstandige* uitzondering. Morgen,